

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Lékařská
Habilitační obor Neurologie

Uchazeč MUDr. Blanka Adamová, Ph.D.
Pracoviště Neurologická klinika LF MU a FN Brno
Habilitační práce Neurologické aspekty lumbální spinální stenózy – diagnostika a dlouhodobý vývoj

Oponent Doc. MUDr. Richard Chaloupka, CSc.
Pracoviště Ortopedická klinika FN Brno a LF MU Brno

Posudek na základě dekretu oponenta, ze dne 3. 11. 2014

Habilitační práce má 111 stran, je členěna na 13 kapitol včetně literatury (155 odkazů, převážně zahraničních), a komentovaný soubor 9 vlastních prací. Dva články byly publikovány v České a slovenské neurologii a neurochirurgii a 5 článků v European Spine Journal – především tyto články zasluhují velké ocenění.

Práce je dobře zpracovaná, autorka prokazuje velký přehled a zvládnutí problematiky lumbální spinální stenózy (LSS) v práci, i vlastních publikacích s komentářem.

Významné jsou práce

1. Micankova Adamova B., et al. Neurological impairment score in lumbar spinal stenosis. Eur Spine J 2013, 58, 8: 1897 – 1906

2. Micankova Adamova B., et al.: Prediction of long-term clinical outcome in patients with lumbar spinal stenosis. Eur Spine J 2012. 21, 12: 2611 – 2619

3. Adamova B. et al.: Outcomes and their predictors in lumbar spinal stenosis: a 12-year follow-up. Eur Spine J 2014.

4. Adamova B. et al.: Differential diagnostics in patients with mild lumbar spinal stenosis: the contributions and limits of various tests. Eur Spine J, 2003, 12, 2: 190 – 196

5. Adamova B. et al.: Dynamic electrophysiological examination in patients with lumbar spinal stenosis: is it useful in clinical practise? Eur Spine J 2005, 14, 3: 269 – 276

V práci je několik nevýznamných překlepů:

S. 10 Verbist – správně Verbiest, 14 postraumatická – správně posttraumatická
64 nemocnění – správně onemocnění, 66 Kovasc – správně Kovacs
88 vývoje – správně vývojem 95 zabývající – správně zabývajících

Zvolené téma je velmi aktuální. Degenerace bederní páteře a lumbosakrálního přechodu se vyskytuje velmi často, přesná diagnostika postižení LSS není jednoduchá. Léčení vyžaduje spolupráci pacientů a velmi přínosné je dlouhodobé sledování.

Významná je práce pro hodnocení diagnostiky (elektrofyzilogické vyšetření, dotazníky, mechanický chodník), zhodnocení tíže LSS dle Oswestry disability indexu - ODI, VAS pro bolesti a podle délky chůze, na lehkou, střední a těžkou formu. Střední forma má ODI 41 – 60 %, délku chůze 21 – 200 m, VAS 4-6 z desetibodové stupnice. Dále je významné zhodnocení a kvantifikace neurologického nálezu pomocí neurological impairment score NIS-LSS. Autorka hodnotí reflexy, cití, parézy, chůzi a běh a výsledné skóre je 0-33 bodů, kdy hodnota 33 je normální nález. Jako významné prognostické faktory zjistila vícekořenové postižení při EMG vyšetření, abnormity H reflexu m. soleus, nejmenší transverzální rozměr páteřního kanálu (13,6 mm je hraniční hodnota). Velmi důležité je dlouhodobé sledování pacientů, dvě prospektivní observační studie zahrnovaly 71 pacientů a hodnocení po 7 a 12 letech. U lehké a střední formy byl nález stejný, nebo zlepšen u 43 – 61% pacientů léčených konzervativně. Byl vytvořen algoritmus léčby LSS, jako pomalu progresivního chronického onemocnění s dlouhodobou stabilitou. Výsledky operační léčby se neliší zásadně u pacientů operovaných po selhání konzervativní léčby a u pacientů operovaných dříve. Počáteční dobré výsledky operační léčby se časem zhoršují, nepříznivý vliv mají komorbidity.

Dotazy:

1. Na straně 66 uvádíte, že operační léčení vykazuje lepší výsledky než konzervativní léčba pro parametry bolest, disabilita a kvalita života, ne však pro chůzi – můžete vysvětlit? Operace – dekomprese páteřního kanálu uvolní nervové struktury a může zlepšit především chůzi a nervový nález.
2. Ve studii 12letého sledování pacientů uvádíte, že 42,8 % pacientů podstoupilo druhou operaci pro zhoršení stavu. Co je příčinou další operace?

Závěr

Habilitační práce MUDr. Blanky Adamové, Ph.D. „Neurologické aspekty lumbální spinální stenózy – diagnostika a dlouhodobý vývoj“ splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Neurologie.

V Brně 19. 11. 2014

Doc. MUDr. Richard Chaloupka, CSc.
Ortopedická klinika LF MU Brno a FN Brno
Jihlavská 20
625 00 Brno